

Enerji Piyasası

VI. OSB ENERJİ ZİRVESİ

Muhsin ERSOY

Başkan Danışmanı

23 Kasım 2012 - Kayseri

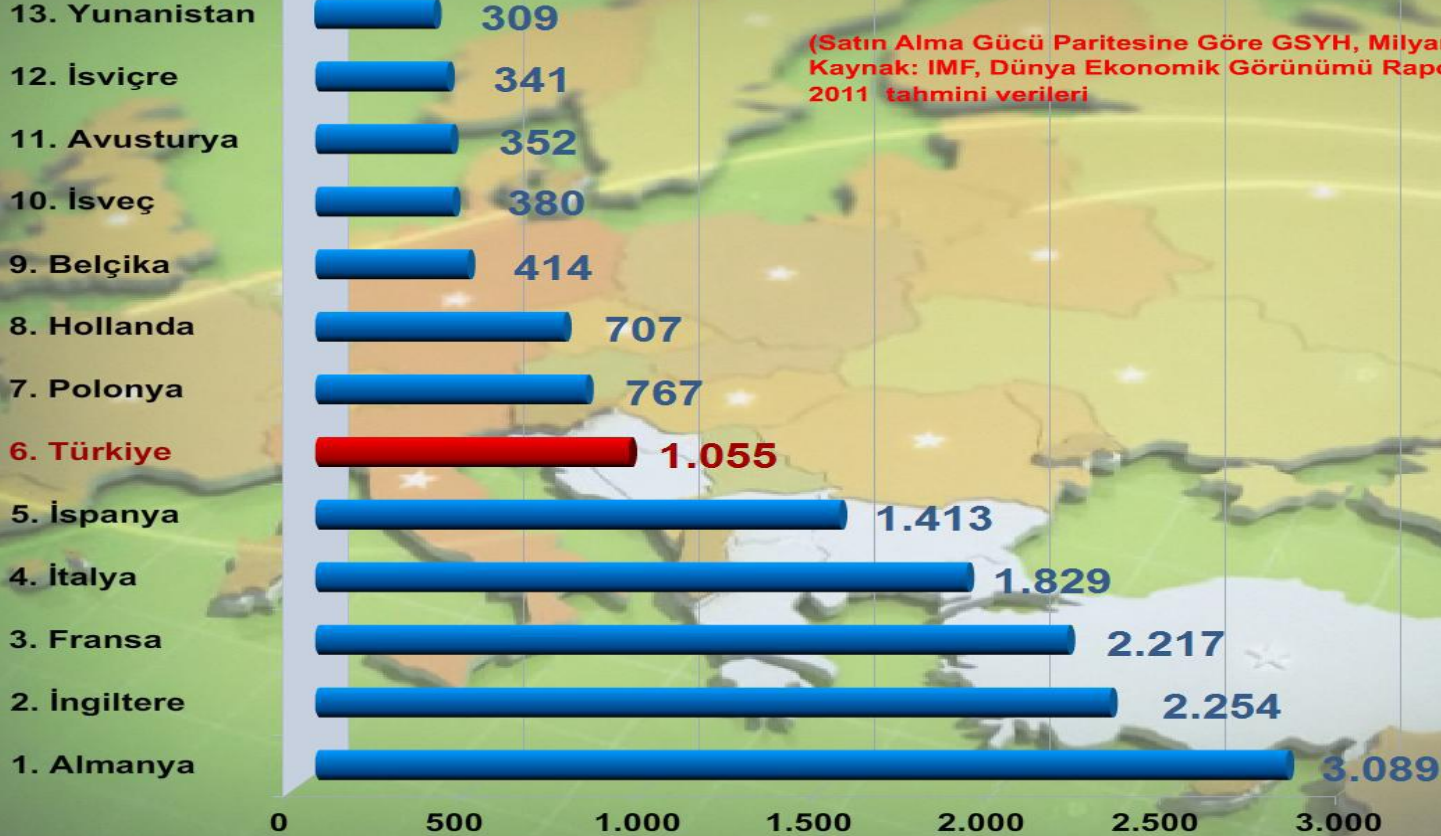
EPDK
ENERJİ PİYASASI
DÜZENLEME KURUMU

Elektrik Piyasası Temel Bilgiler

AVRUPA'NIN EN BÜYÜK 6. EKONOMİSİ

(Satın Alma Gücü Paritesine Göre GSYH, Milyar Dolar, 2011)
Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, Eylül 2011
2011 tahmini verileri

- Elektrik, Doğal gaz, Petrol ve LPG piyasalarındaki tek düzenleyici mercii,

- Bağımsız Kurum,

- Piyasaları İzleme, Düzenleme ve Denetleme,

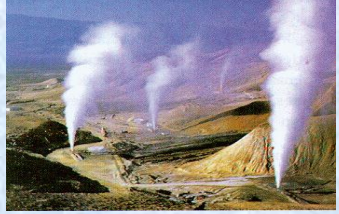
- Tarifelerin onaylanması,

- Sağlanması amaçlanan ana hedefler:

- Mali güçlülük, kararlı ve rekabetçi enerji piyasası,

- Sürdürülebilir, kaliteli ve düşük maliyet,

- Çevreye uyumluluk.

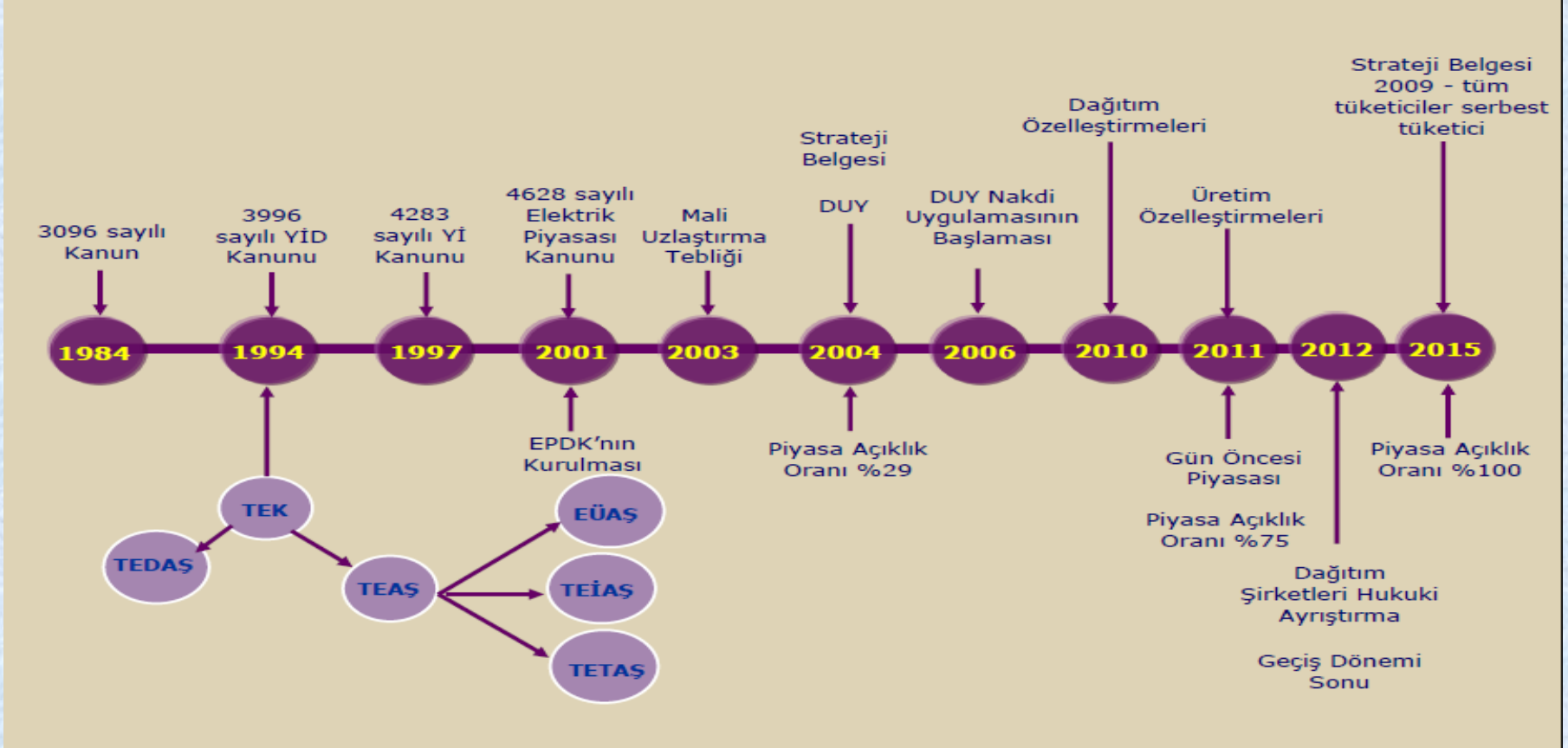
Düzenlenen Faaliyetler

Serbest Tüketici Limiti Sıfırlandığında

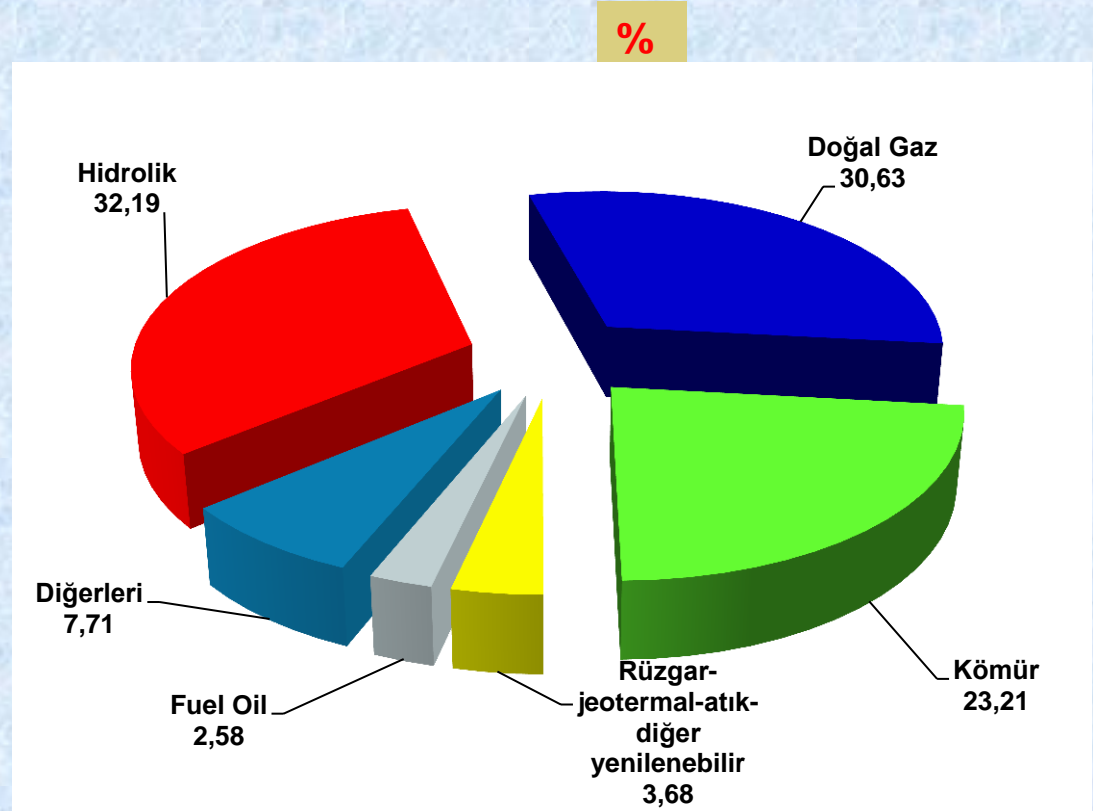
Rekabetçi Faaliyetler

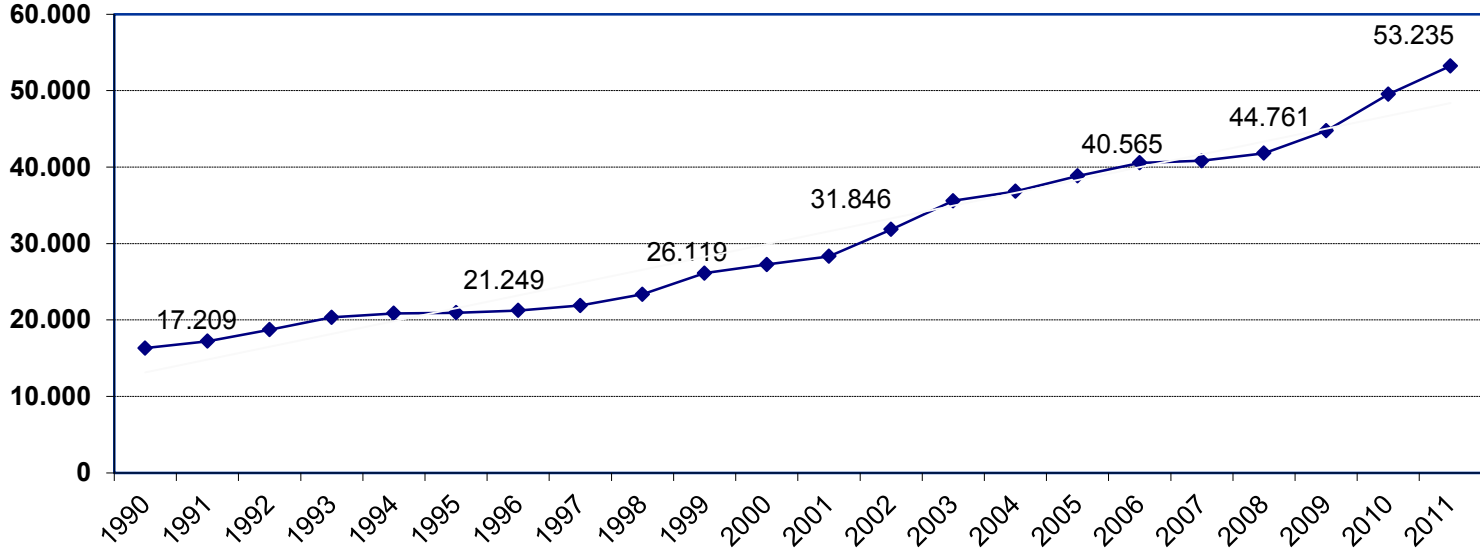

Kaynak Bazında Kurulu Güç (2011 sonu)

Hidrolik	17.137,1
Doğal Gaz	16.304,9
Fuel Oil	1.374,4
Kömür	12.355,7
Rüzgar-jeotermal-atık - diğer yenilenebilir	1.958,3
Diğerleri	4105
Toplam	(MW) 53.235,4

MW

Yıllar

Türkiye Elektrik Enerjisi Bilgileri (GWh)

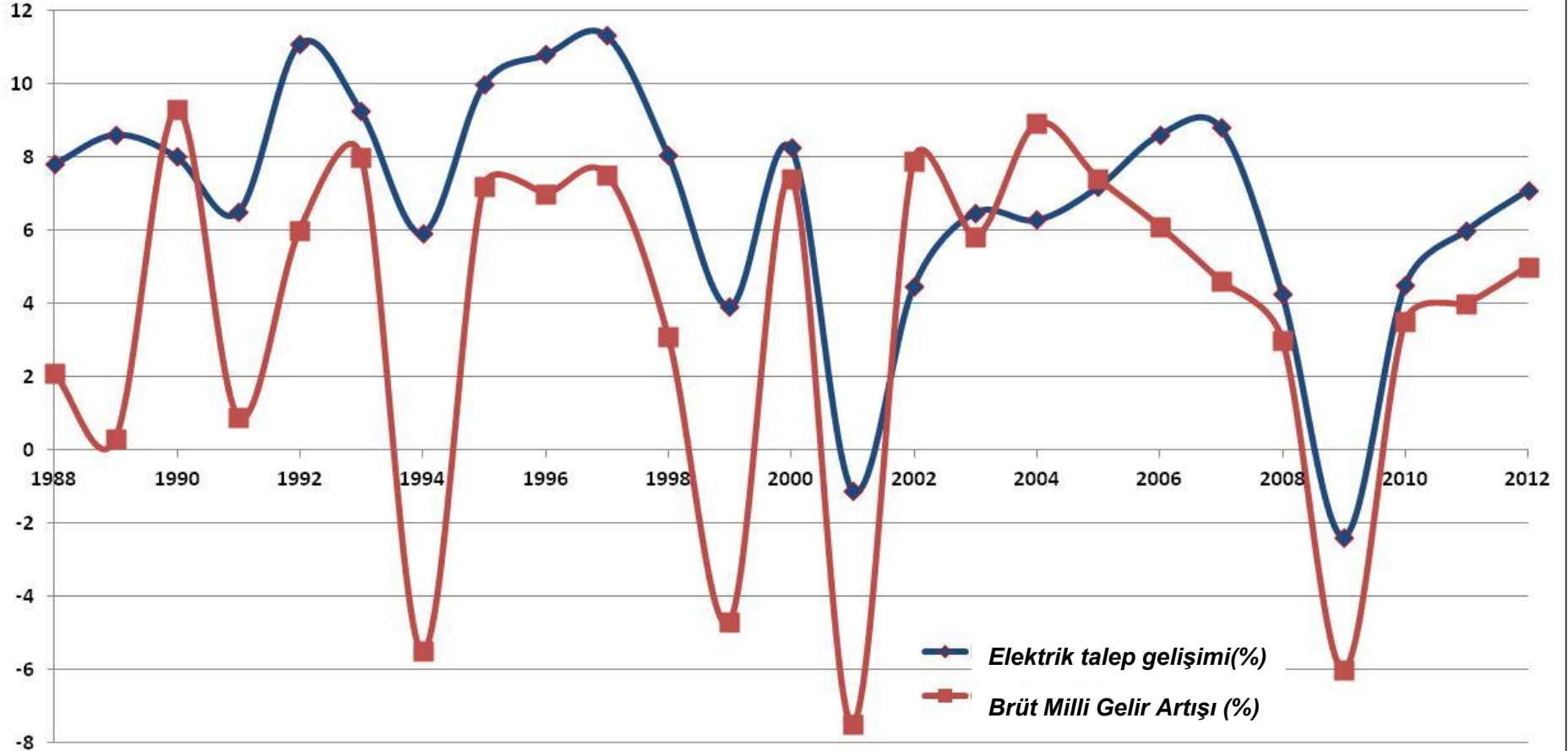
YILLAR	ÜRETİM	İTHALAT	İHRACAT	TÜKETİM
2002	129.399,50	3.588,20	435,1	132.552,60
2003	140.580,50	1.158,00	587,6	141.150,90
2004	150.698,30	463,5	1.144,30	150.017,50
2005	161.956,20	635,9	1.798,10	160.794,00
2006	176.299,80	573,2	2.235,70	174.637,30
2007	191.558,10	864,3	2.422,20	190.000,20
2008	198.418,00	789,4	1.122,20	198.085,20
2009	194.812,90	812	1.545,80	194.079,10
2010	211.207,70	1.143,80	1.917,60	210.434,00
2011	229.395,10	4.555,80	3.644,60	230.306,30

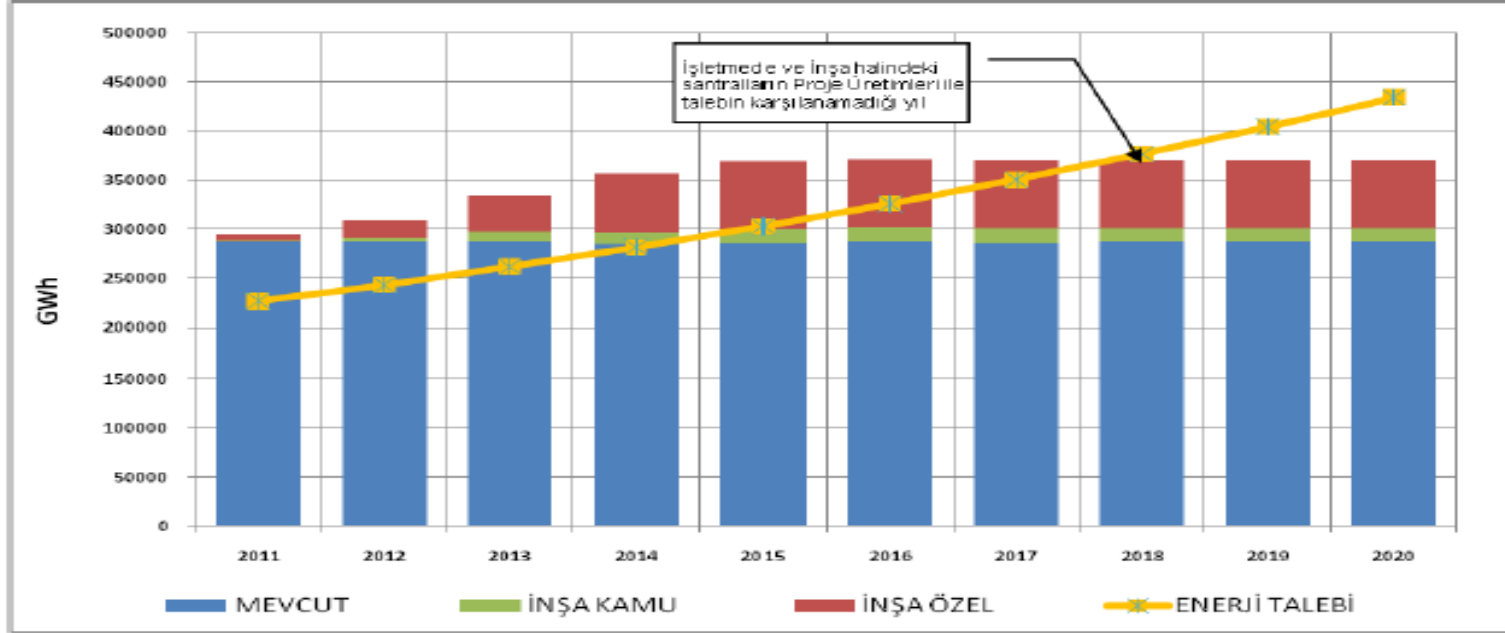

Elektrik Piyasası Sektörleri ve Günceller

Elektrik Talebi-Ekonomik Büyüme İlişkisi

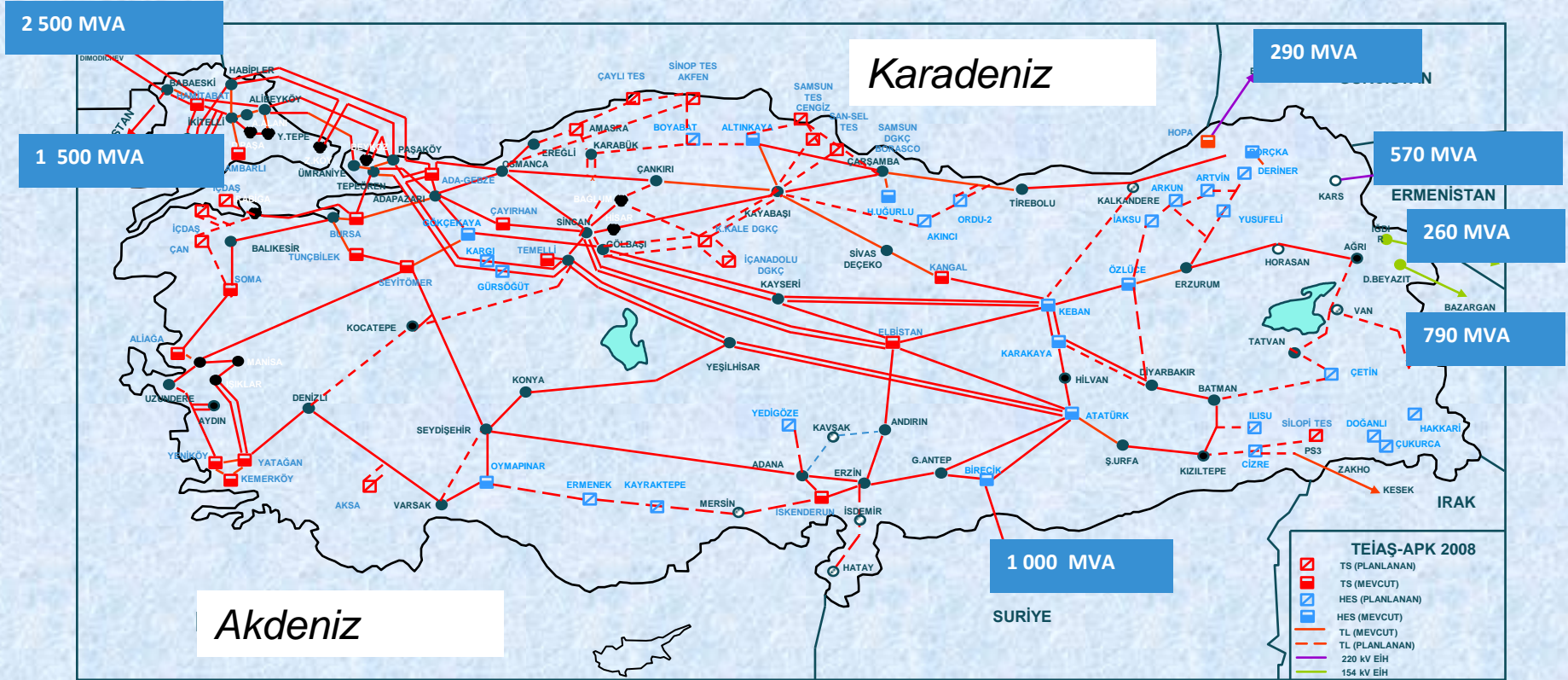

- **Talebin yaklaşık yıllık % 7,5 oranında artacağı,**
- **2020 yılı itibari ile talebin yaklaşık olarak iki kat olacağı beklenmektedir.**

22 Adet işletme ve bakımdan sorumlu, Tesis ve İşletme Grup Müdürlükleri .

Elektrik Dağıtım Bölgeleri

Elektrik Dağıtım Bölgeleri

ÖZEL SEKTÖR	KAMU
KAYSERİ	AKDENİZ
MENDERES	ARAS
GÖKSU	DİCLE
YEŞİLIRMAK	GEDİZ
SAKARYA	TOROSLAR
OSMANGAZİ	VANGÖLÜ
ULUDAĞ	BOĞAZIÇI
BAŞKENT	İSTANBUL ANADOLU
MERAM	
ÇAMLIBEL	
FIRAT	
ÇORUH	
TRAKYA	

□ 160 milyar kWh elektrik dağıtımı ile elektriğin yarısından fazlası özel sektör tarafından dağıtılmakta, 53 ilde özel şirketler faaliyet göstermekte,

□ 10 adet bölgenin özelleştirilmesi ile 5,6 milyar dolara yakın özelleştirme geliri elde edilmiş,

□ 33 milyonu aşkın abone bulunmakta,

□ %15.7 düzeyinde kayıp-kaçak oranı,

□ Kalan bölgelerin özelleştirme işlemlerine 2012 yılında devam ediliyor.

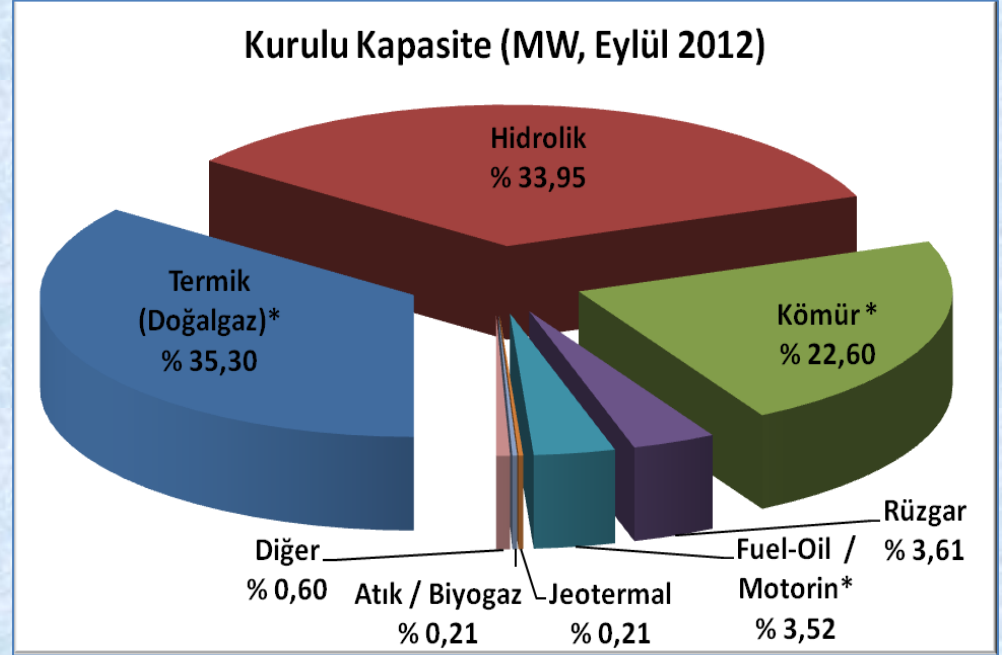
Rusya ile enerji ve ticaret alanında iki ülke arasındaki işbirliğini artırmayı amaçlayan hükümetler arası görüşmeler çerçevesinde, 17 Ocak 2011 tarihinde Rus tarafınca (4 x1.200 MW) Akkuyu NGS'nin inşa edilmesi için yol haritası belirlenmiştir;

Akkuyu NGS'nin

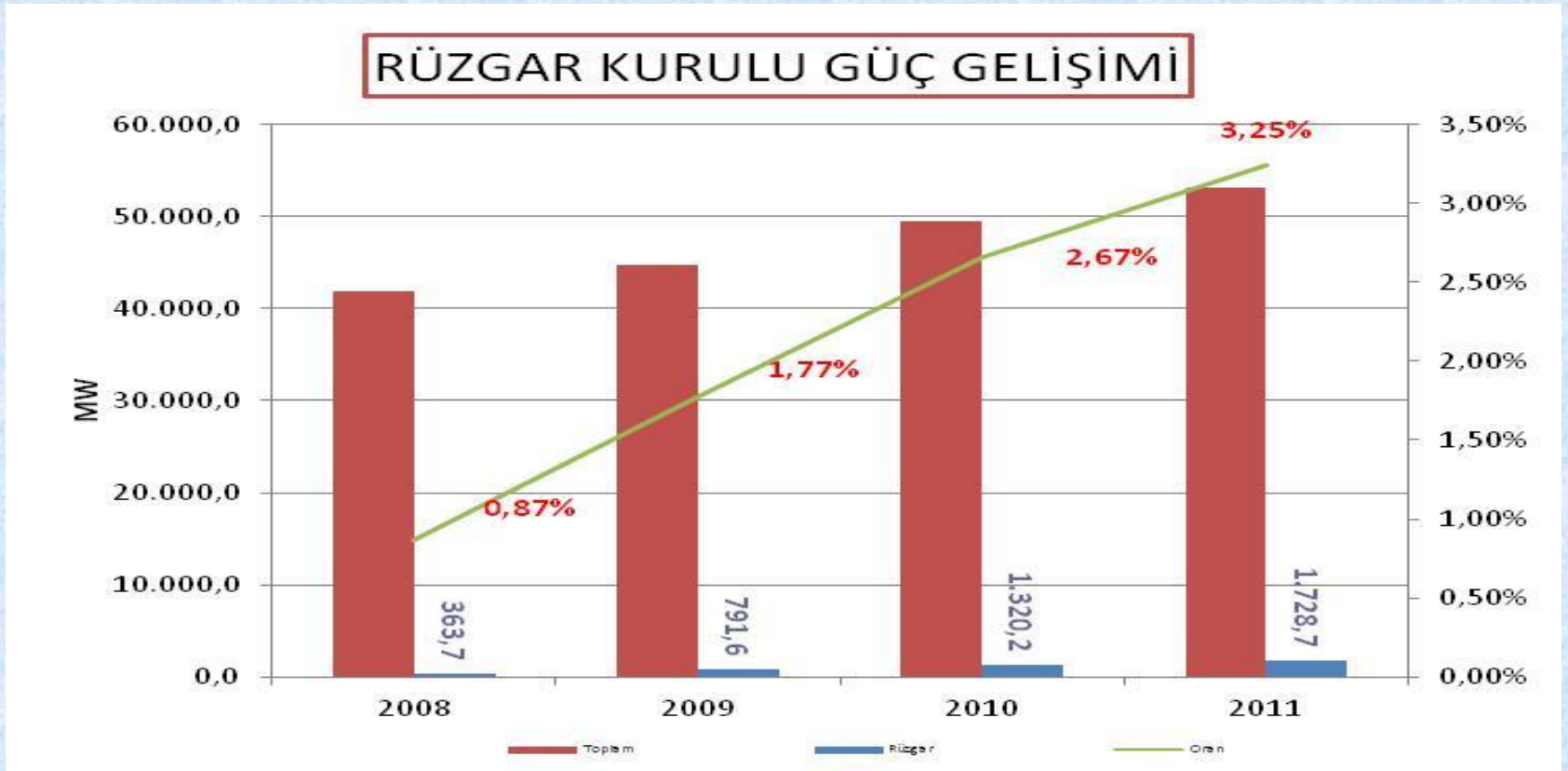
- TAEK'e yer lisansı,
- EPDK'ya üretim lisansı için başvurusu olacaktır.

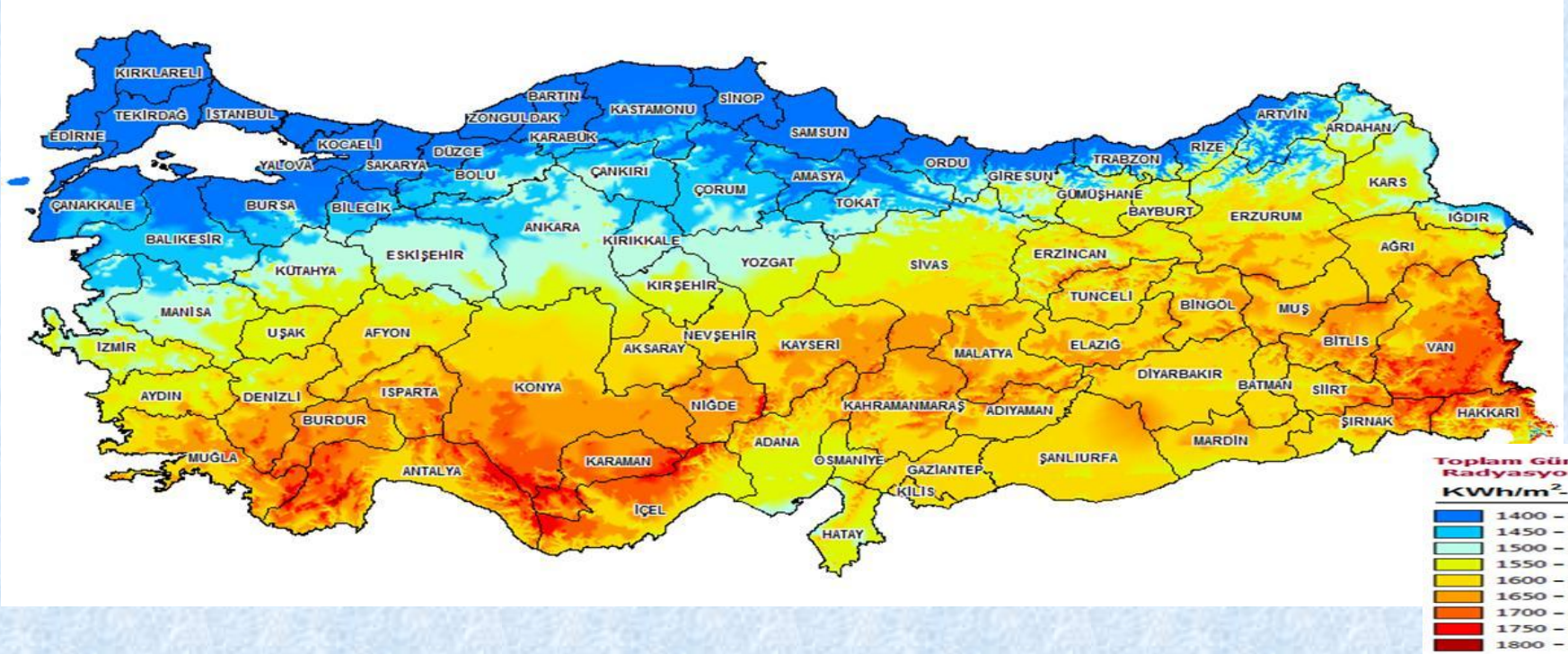
Kaynak Türü	Kurulu Güç (MW)	Oran (%)
Doğalgaz *	19.558,0	35,30
Hidrolik	18.811,0	33,95
Kömür *	12.522,0	22,60
Rüzgar	2.001,0	3,61
Fuel-Oil / Motorin *	1.948,0	3,52
Atık / Biyogaz	115,0	0,21
Jeotermal	114,0	0,21
Diğer *	332,0	0,60
TOPLAM	55.401,0	100

Kurulu Güç (MW) (Eylül 2012)

Türkiye'nin Güneş Haritası

Türkiye’de lisanssız üretim düzenlemeleri ;

“Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun”,

“Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik”

Yönetmelikte yer verilmeyen teknik ve idari usuller ise

“Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ” ile düzenlenmiştir.

il özel idareleri yetkilidir.

Bu çerçevede, yalnızca kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla

- Kojenerasyon tesisi,**
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı kurulu gücü azami 500 kW olan üretim tesisi,**
- Mikro kojenerasyon tesisi**

kuran gerçek ve tüzel kişiler şirket kurma ve lisans alma yükümlülüğünden muaf tutulmuştur.

Hidroelektrik tesisler harici tesislerde elektrik üretimi yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler başvurularını üretim tesisini kuracakları mahallin tabi olduğu **dağıtım şirketine** yapar.

Hidroelektrik tesislerde elektrik üretimi yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler üretim tesisini kuracakları ilin **il özel idaresine** başvurur.

Rüzgar ve güneş enerjisine dayalı olarak kurulacak üretim tesisleri için Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım hakkının elde edildiğine dair belge istenmez.

Yenilenebilir Teşvik Fiyatları

Tesis Tipi	Cetvel 1	Cetvel 2 (Yurt İçinde Gerçekleşen İmalata göre <u>alınabilecek en yüksek katkı</u>)	Toplam En Yüksek Değer (Dolar sent/kWh)
Hidroelektrik	7,3	2,3	9,6
Rüzgar	7,3	3,7	11
Fotovoltaik güneş	13,3	6,7	20
Yoğunlaştırılmış güneş	13,3	9,2	22,5
Biyokütle	13,3	5,6	18,9
Jeotermal enerjisi	10,5	2,7	13,2

Üretici

İkili Anlaşmalar
(tarafklar arasında)

- Toptan Satıcı
- Perakende Satıcı
- Serbest Tüketici

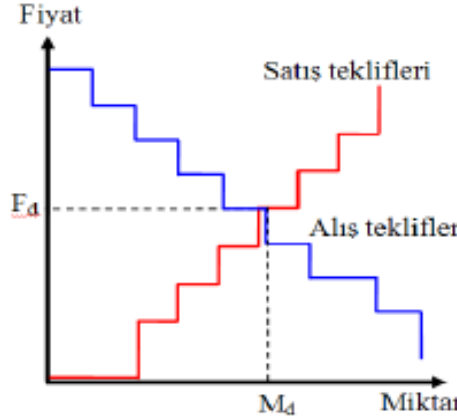

Toptan
Satıcı

Perakende
Satıcı

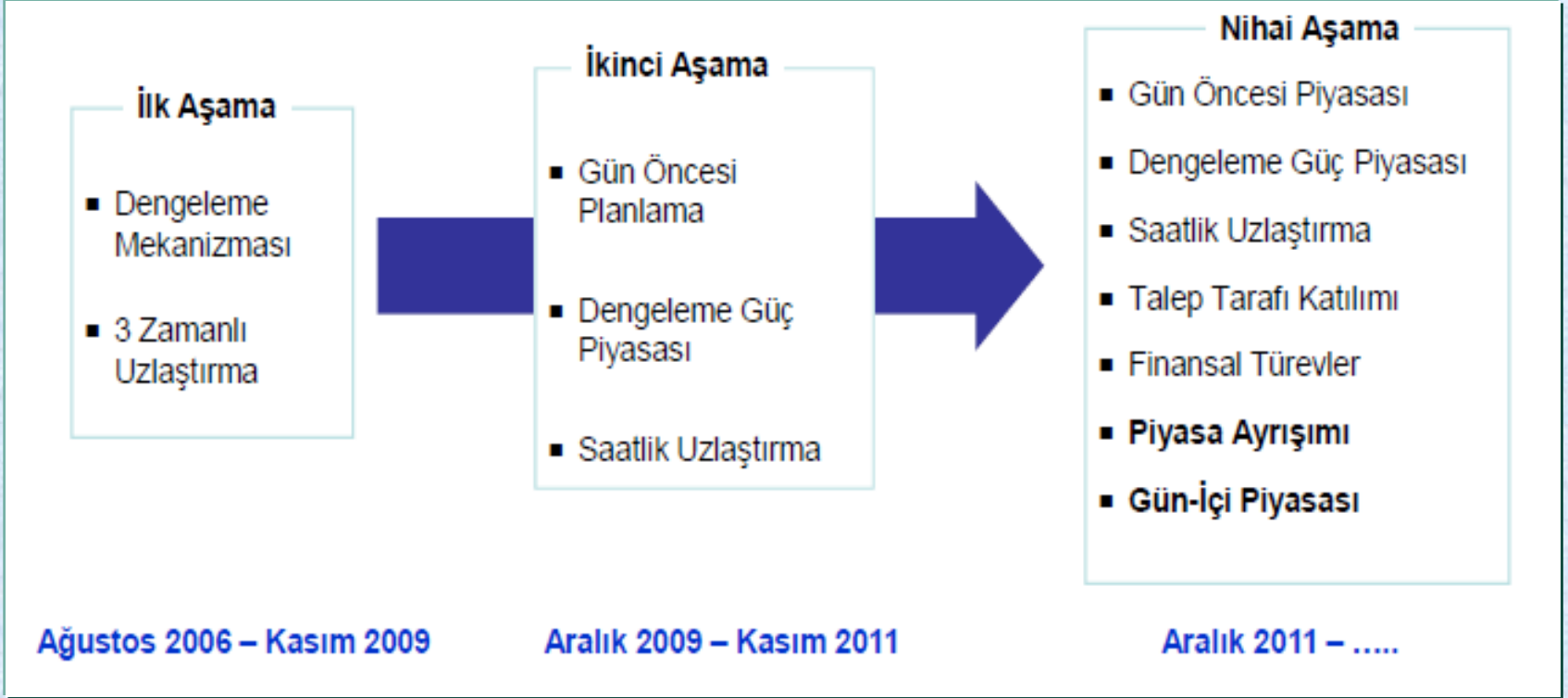
Havuz
(miktar ve fiyat
teklifleri)

- Gün Öncesi Piyasası
- Dengeleme Güç Piyasası

F_d : Denge fiyatı
 M_d : Denge miktarı

Organize Toptan Piyasalar

Elektrik Piyasası ve OSB

1 OSB'nin nesi var !

271 OSB'nin sesi var!

(OSBÜK web sayfası),

OSB'lerin 143 adeti OSBÜK üyesi,

EPDK'ya başvuran 155 OSB'den

**Kurul Kararı (EPDK) ile 141 OSB Dağıtım
Lisansı almıştır.**

Alt yapı tesisleri kurma, kullanma ve işletme hakkı, Madde 20

“OSB`lerin ihtiyacı olan elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, arıtma tesisi, yol, haberleşme, spor tesisleri gibi alt yapı ve genel hizmet tesislerini kurma ve işletme, kamu ve özel kuruluşlardan satın alarak dağıtım ve satışını yapma, üretim tesisleri kurma ve işletme hakkı sadece OSB`nin yetki ve sorumluluğundadır.”

Kanunun 2'nci Maddesi g) bendi

“Onaylı sınırlar içerisinde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre şirket kurma şartı aranmaksızın Kurumdan lisans almak koşuluyla dağıtım ve/veya üretim faaliyetlerinde bulunur.

Organize sanayi bölgeleri tüzel kişilikleri, katılımcılarının elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla tüketim miktarına bakılmaksızın serbest tüketici sayılır.”

Kanunun 2'nci Maddesi g) bendi

“Organize sanayi bölgelerinin, ürettiği veya serbest tüketici sıfatıyla temin ettiği elektrik enerjisinin; katılımcılarının kullanımına sunulmasına, dağıtım bedellerinin belirlenmesine, organize sanayi bölgelerinin bu bent kapsamında gerçekleştirecekleri faaliyetlere ilişkin esas ve usûller, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.”

Kanunun 13'üncü Maddesi

(1)12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa göre kurulan organize sanayi bölgeleri tüzel kişiliğı, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre şirket kurma şartı aranmaksızın, onaylı sınırları içerisinde, Kurumdan üretim ve/veya dağıtım lisansı alarak üretim ve/veya dağıtım faaliyetlerinde bulunabilir.

(2) Dağıtım lisansı sahibi olmayan organize sanayi bölgeleri; katılımcılarından dağıtım bedeli talep edemez, katılımcılarının serbest tüketici olmaktan kaynaklanan haklarını kullanmalarına ve elektrik piyasalarında faaliyet göstermelerine engel olamaz.

(3) Dağıtım lisansı sahibi organize sanayi bölgesi katılımcılarından serbest tüketici limitini aşan tüketiciler, tedarikçilerini seçme hakkını, organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğine dağıtım bedeli ödemek kaydıyla kullanabilir.

(4) Lisans sahibi organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğinin ürettiği veya serbest tüketici sıfatıyla temin ettiği elektrik enerjisinin; katılımcılarının kullanımına sunulmasına, dağıtım bedellerinin belirlenmesine, organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğinin bu madde kapsamında gerçekleştirebileceği faaliyetlere ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Dağıtım lisansı olmayan organize sanayi bölgesinin onaylı sınırları içindeki dağıtım faaliyeti, ilgili dağıtım şirketi tarafından yürütülür.

29 Aralık 2006 tarihli ve 26391 Sayılı Resmi Gazete

**Organize Sanayi Bölgelerinin Elektrik Piyasası
Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik (ilk)**

18 Şubat 2012 tarihli ve 28208 Sayılı Resmi Gazete

**Organize Sanayi Bölgelerinin Elektrik Piyasası
Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik
Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (son)**

I) Katılımcı: OSB'nin onaylı sınırları dahilinde 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa göre faaliyet gösteren 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanunu gereğince verilen sanayi sicil belgesi dikkate alınarak *sanayi katılımcısı ve sanayi harici katılımcı* olmak üzere iki ayrı gruba ayrılan gerçek veya tüzel kişiyi,

ee) Üretim tesisi sistem kullanım bedeli: OSB dağıtım sistemine bağlı olup kendi elektriğini üreten OSB katılımcılarından alınacak olan bedeli,

Yönetmeliğin 14 üncü maddesine ilave:

(4) Üretim tesisi sistem kullanım bedeli, OSB dağıtım sistemine bağlı olup kendi tüketim tesisi ve/veya tesisleri ve/veya serbest tüketicilerine ürettiği elektriği barasından direkt hat ile sağlayan üreticilerden, kW bazında uygulanacak olan emre amade dağıtım şebekesi kapasite bedeli karşılığı olarak alınır. Üretim tesisi sistem kullanım bedeli önerisi, dağıtım bedeli önerisi ile birlikte Yönetmelik ekindeki Tablo-1 içerisinde Kuruma yıllık olarak sunulur.

(10) Dağıtım bedeli önerisini ilgili uygulama yılının Ekim ayı sonuna kadar bu madde çerçevesinde hazırlayarak Kuruma sunmayan veya Kurul tarafından önerileri uygun bulunmayarak 31 Aralık tarihine kadar onaylanmayan *OSB'lerde Kurul tarafından belirlenen dağıtım bedelleri* uygulanır.

Piyasa Gelecek Hedefi

- Piyasada yeterince yabancı yatırımın olduğu, özel sektör payının hakim bulunduğu ve Kamu yatırımlarına ayrılan bütçenin azaldığı,
- Elektrik hizmetinin verimli, kaliteli, sürekli bir şekilde sunulduğu, kayıp-kaçakların normale düşürüldüğü,
- Rekabete tamamen dayalı enerji fiyatlarının oluşturulduğu,
- Çevreye duyarlı, sosyal, ekonomik bir piyasa modelinin yaratıldığı,
- İleri teknoloji ve bilgi sistemlerinin kullanıldığı şeffaflığın sağlandığı,
- Tek alıcılı bir modelden nihai olarak ikili anlaşmalar modeline geçildiği,

Serbest Enerji Piyasasına Özelleştirmelerin de en kısa sürede tamamlanmasıyla geçiş süreci tamamlanmalıdır.

En Ucuz Enerji Tasarruf Edilendir.

Teşekkürler
mersoy@epdk.org.tr

